ОКТЯБРЬ 30
1939 во
№ 152 (2015)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

МЕДБУР ТОМЙӦЗӦС — ЛЕНИНСКО-СТАЛИНСКӦЙ КОМСОМОЛ РАДЪЯСӦ

ВКП(б) XVIII съезд да ВЛКСМ ЦК VIII да IX пленумъяс решениеясӧн вооружитчӧмӧн, комсомол лоис не сӧмын партиялӧн государственнӧй да хозяйственнӧй уджъяс вылын нӧшта инициативнӧйджык помощникӧн, но и тӧдчымӧн ёнмӧдіс несоюзнӧй рабочӧй, колхознӧй да служащӧй томйӧзкӧд ассьыс йитӧдъяссӧ. Ленинско-Сталинскӧй комсомол лунысь-лун пыр лоӧ сӧветскӧй томйӧзлӧн активнӧйджык вожакӧн. Лунысь-лун Ленинско-Сталинскӧй комсомол радъясӧ пырӧны сӧветскӧй томйӧзлӧн медся бур представительяс — стахановецъяс, ударникъяс, велӧдчӧмын отличникъяс да с. в.

Тайӧ историческӧй съезд бӧрас тӧдчана вермӧмъяс комсомоллысь радъяс содтӧм да ёнмӧдӧм кузя вӧчис и миян Коми комсомольскӧй организация. Ӧти сійӧ фактыс, мый миян республикаса комсомольскӧй организация содіс мӧд кварталын 1.555 выль шлен вылӧ, висьталӧ та йылысь. Мӧд кварталын 854 первичнӧй комсомольскӧй организацияяссянь содіс 895 организацияӧдз. Тайӧ кварталас сӧмын лои котыртӧма выль 27 колхознӧй организация.

Но тайӧ замечательнӧй успехсӧ комсомольскӧй организацияяс эз кужны закрепитны. Сы пыдди, медым коймӧд кварталын комсомоллысь радъяссӧ содтӧм кузя шедӧдны нӧшта гырысь результатъяс, лои мӧдарӧ. Коймӧд кварталын выль пырысь шленъяслӧн лыд ёна чині, чині торйӧн ёна колхознӧй комсомольскӧй организацияяслӧн быдмӧм. Тайӧ кварталас комсомол радъясӧ примитӧма лои сӧмын 579 шленӧс, на пӧвсысь колхознӧй организацияясӧн примитӧма сӧмын 230 мортӧс.

Комсомол радъяслӧн омӧля быдмӧм тыдалӧ Мылдінын, Лузын, Емдінын, Шойнатын, карын да мукӧд районъясын. Мылдінса комсомольскӧй организация коймӧд кварталын быдмис сӧмын 15 морт вылӧ, Луз районын примитӧма 56 морт вылӧ этшаджыкӧс мӧд квартал серти. Торйӧн омӧля мунӧ комсомол радъясӧ том колхозницаясӧс кыскӧм. Мылдінса комсомольскӧй организациявн коймӧд кварталын примитӧма сӧмын 2 нывколхозницаӧс, Шойнатыса организацияӧн—4 нылӧс, а Лузса районнӧй организацияӧн коймӧд кварталын абу примитӧма ни ӧти нывколхозницаӧс. Комсомольскӧй радъяс омӧля содӧм йылысь висьталӧны и сэтшӧм фактъяс, мый Мылдінса 42 первичнӧй организациясь 16 организация эз быдмы ни ӧти морт вылӧ, Сыктывкарса 65 организацияысь эз быдмыны коймӧд кварталын ньӧти 23 организация.

Сӧветскӧй томйӧз—сталинскӧй эпохаса томйӧз, кодъяс помтӧг радейтӧны ассьыныс социалистическӧй рӧдина, большевистскӧй партияӧс. Сӧветскӧй томйӧз асланыс героическӧй делӧясӧн шедӧдӧны выльысь-выль производственнӧй победаяс рӧдина слава вылӧ. Ыджыд желаниеӧн миян томйӧз кӧсйысьӧ лоны комсомол радъясын, но став делӧыс сыын и эм, мый торъя комсомольскӧй руководительяс оз аддзыны томйӧзлысь кӧсйӧмсӧ, оз косйыны нуӧдны накӧд воспитательнӧй удж, сулалӧны наысь бокын. Тшӧкыда томйӧз шыӧдчӧмъяс дінӧ бездушнӧя относитчӧны и райкомъясса веськӧдлысьяс.

Мыйӧн позьӧ объяснитны сійӧ фактсӧ, мый Сыктыв райкомын ӧнӧдз на куйлӧны видлавтӧг комсомол радъясӧ пырӧм йылысь 19 шыӧдчӧм? А ӧд 16 шыӧдчӧмыс куйлӧны 4—5 тӧлысьӧн нин! Тайӧ жӧ райкомыс ӧнӧдз на задерживайтӧ 12 комсомолецлы билетъяс сетӧм. Комсомолецъяслӧн судьба дінӧ татшӧм бездушнӧй отношениеыс абу сӧмын ВЛКСМ Сыктывса райкомын. Тайӧ фактъясыс эмӧсь и мукӧд райкомъясын.

Сӧветскӧй томйӧз пӧвсысь медся бур—представительясӧс комсомол радъясӧ кыскӧм кузя удж дугдісны нуӧдны и первичнӧй комсомольскӧй организацияяс. Найӧ успокоитчисны асланыс вӧчӧм уджнас. Торъя комсомольскӧй организацияяс ассьыныс вниманиесӧ государственнӧй да хозяйственнӧй уджъяс вылӧ веськӧдӧмӧн бара вунӧдісны асланыс уджын мӧд бок йылысь,—томйӧз пӧвсын культурно-массовӧй удж нуӧдӧм йылысь.

Комсомол — сӧветскӧй томйӧзлӧн водзынмунысь отряд. Некор оз позь орӧдчыны томйӧзлӧн массаысь, колӧ уджавны накӧд, выдвигайтны найӧс. Колӧ томйӧзӧс привлекайтны комсомольскӧй собраниеяс вылӧ, лыддьысян керкаяс, клубъяс, оборонной кружокъяс уджӧ, колӧ унджык кадсӧ комсомольскӧй руководительяслы овны сэн, кӧні олӧ, уджалӧ томйӧз. Сӧмын тайӧ условие дырйи плодотворнӧйӧн лоӧ комсомольскӧй организациялӧн уджыс, сӧмын тайӧ условие ды йи водзынмунысь колхознӧй, рабочӧй да служащӧй томйӧз охотнӧя кутас пырны комсомол радъясӧ.

ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАЫН ГОСУДАРСТВЕННӦЙ ВЛАСТЬ ЙЫЛЫСЬ

Западнӧй Украинаса Народнӧй Собраниелӧн Декларация

ПРИМИТӦМА ӦТСӦГЛАСӦН 1939 ВО ОКТЯБРЬ 27 ЛУНСЯ ЗАСЕДАНИЕ ВЫЛЫН

Панскӧй Польша, кодi кутсьыліс уна миллион украинецъясӧс, белоруссъясӧс да польскӧй трудовӧй народӧс увтыртӧм вылын, рухнитіс.

Краснӧй Армия, великӧй сӧветскӧй народлысь воля олӧмӧ пӧртӧмӧн, нюжӧдіс Западнӧй Украианса уджалысь йӧзлы братскӧй отсӧглысь ки—мездіс найӧс польскӧй помещикъяс да капиталистъяс гнёт улысь.

Западнӧй Украинаса уджалысь йӧз водзын восьтӧма свободнӧй туй выль шуда олӧмӧ. Освобожденнӧй народ получитіс позянлун свободнӧя, кыдзи аслас судьбалӧн збыль кӧзяин, решайтны вопрос сы йылысь, кутшӧм государственнӧй власть установитны аслас му вылын.

Став революцияяслӧн опыт вылын, Сӧветскӧй Союзса братскӧй народъяслӧн опыт вылын, докажитӧма, мый сӧмын сӧветскӧй власть эм уджалысь йӧзлысь интересъяс збыльысь выражайтысь да дорйысь.

Человечество став уна нэмчӧжся историяӧн докажитӧма, мый быдсяма мукӧд власть представляйтӧ аснас эксплоататоръяслӧн чукӧрлысь неприкрытӧй господство да безудержнӧй произвол. Сідз шусяна буржуазно-демократическӧй государствояс не ӧтчыд провозглашайтлісны став гражданалысь равноправие. Но быдсяма ухищрениеясӧн найӧ вештылісны уджалысь йӧзӧс активнӧй политическӧй олӧмысь, государствоӧн управляйтӧмысь, лишайтлісны найӧс став правоясысь да свободаясысь. Власть кольліс найӧ киясын, кодi угнетайтліс да порабощайтліс населениелысь унджыксӧ, богатейяс да паразитъяс киясын. Честнӧй труженикъяслӧн жӧ уделнас вӧліны тшыгъялӧм да корысялӧм, плеть да тюрьма, прозябание да бесправие.

Оз вермы лоны збыль свобода да равноправие сэні, кӧні эмӧсь эксплоататоръяс да эксплоатируйтанаяс. Западнӧй Украинаса освобожденнӧй народлысь интересъяс дорйыны, мездыны сійӧс пыр кежлӧ капиталистическӧй рабствоысь, помещикъяслӧн да фабрикантъяслӧн, заводчикъяслӧн да банкиръяслӧн господствоысь да произволысь—сійӧ лоӧ установитны уджалысь йӧз депутатъяслӧн Сӧветъяслысь власть—Сӧветскӧй власть.

Сӧмын Сӧветъяс обеспечивайтӧны властьсӧ народлӧн большинстволысь—уджалысь йӧзлӧн большинстволысь меньшинство вылын—тунеядецъяс да эксплоататоръяс чукӧр вылын. Сӧветъяс—сійӧ рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн власть.

Сӧмын Сӧветъяс медся демократическӧй государственнӧй власть; сӧмын Сӧветъяс пыр став трудовӧй народ збыльысь участвуйтӧ государствоӧн управляйтӧмын, ассьыс свободнӧй да шуда олӧм стрӧитӧмын.

Сӧветъясын воплощайтсьӧ рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн союз, союз, кодi вӧчис Сӧветскӧй государствоӧс непобедимӧй вынӧн. Сӧветъяс пыр рабочӧй класс да сылӧн авангард—большевикъяслӧн Коммунистическӧй партия—веськӧдлӧны социализм стрӧитӧмӧн.

Сӧмын Сӧветскӧй власть лӧсьӧдӧ условиеяс народнӧй талантъяс дзоридзалӧм вылӧ, народлысь государственнӧй, хозяйственнӧй да общественнӧй олӧмлӧн унасикас отрасльясса руководительясӧс да организаторъясӧс выдвинитӧм вылӧ. Сӧмын Сӧветскӧй власть способен бырӧдны быдсяма национальнӧй гнёт, межнациональнӧй рознь да вражда, да обеспечитас став национальностьяса уджалысь йӧзлысь сотрудничество да дружба.

Западнӧй Украинаса освобожденнӧй народлысь единодушнӧй воля выражайтӧмӧн, Сӧветскӧй Союзса народъяслӧн примерлы следуйтӧмӧн, Украинскӧй Народнӧй Собрание провозглашайтӧ Западнӧй Украинаса став территория вылын Сӧветскӧй власть установитӧм. Ӧнісянь Западнӧй Украинаын став власть принадлежитӧ карса да сиктса уджалысь йӧзлы уджалысь йӧз депутатъяслӧн Сӧветъяс пыр.

Украинскӧй Народнӧй Собрание заявляйтӧ Западнӧй Украинаса народлӧн непреклоннӧй воля йылысь защищайтны да отстаивайтны Сӧветъяслысь власть быдсяма покушениеясысь, кысянь кӧть найӧ эз петны.

Украинскӧй Народнӧй Собрание выражайтӧ непоколебимӧй уверенность сыын, мый Сӧветскӧй власть установитӧм, кодӧн веськӧдлӧ большевикъяслӧн Коммунистическӧй партия, вайӧдӧ Западнӧй Украинаса народлӧн производительнӧй вынъяс, народнӧй благосостояние да культура дзоридзалӧмӧ.

Мед олас Сӧветскӧй власть—мирын медся демократическӧй власть, уджалысь йӧзлӧн власть!

Мед олас СССР—рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн социалистическӧй государство, став мирса уджалысь йӧзлӧн надежда да отечество!

Мед олас Сӧветъяслысь победа котыртысь—большевикъяслӧн Коммунистическӧй партия.

УКРАИНСКӦЙ СӦВЕТСКӦЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКӦЙ РЕСПУБЛИКА СОСТАВӦ ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАӦН ПЫРӦМ ЙЫЛЫСЬ

Западнӧй Украинаса Народнӧй Собраниелӧн Декларация

ПРИМИТӦМА ӦТСӦГЛАСӦН 1939 ВО ОКТЯБРЬ 27 ЛУНСЯ ЗАСЕДАНИЕ ВЫЛЫН

Украинскӧй народ вӧвлӧм польскӧй государствоын вӧлі вайӧдӧма вымирайтӧм вылӧ. Сійӧ долялӧн вӧлі нартитӧм, бырӧдӧм да грабеж. Польскӧй панъяс вӧчисны ставсӧ, медым ополячитны украинскӧй населениеӧс, дугӧдны весиг украинец кыв, сійӧс „быдло" да „холоп" кывйӧн вежӧмӧн.

Украинскӧй крестьянаӧс лишайтлісны муысь. Рабочӧйяслы да служащӧйяслы—украинецъяслы эз сетлыны уджавны фабрикаясын, заводъясын да учреждениеясын. Украинецъясӧс эз босьтлыны учебнӧй заведениеясӧ. Искореняйтлісны роднӧй украинскӧй кыв. Зілисны бырӧдны украинскӧй культура. Ставыс тайӧ не ӧтчыд кыпӧдліс протестъяслысь буря, крестьянскӧй восстаниеяс панскӧй Польшаса правящӧй кругъяслӧн колониальнӧй режимлы паныд.

Но помасис угнетениелӧн да бесправиелӧн кад. Став унанациональнӧй сӧветскӧй народ воляӧн, Сӧ-

(Помсӧ видзӧд 2 листб.).

УКРАИНСКӦЙ СӦВЕТСКӦЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКӦЙ РЕСПУБЛИКА СОСТАВӦ ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАӦН ПЫРӦМ ЙЫЛЫСЬ

ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАСА НАРОДНӦЙ СОБРАНИЕЛӦН ДЕКЛАРАЦИЯ

ПРИМИТӦМА ӦТСӦГЛАСӦН 1939 ВО ОКТЯБРЬ 27 ЛУНСЯ ЗАСЕДАНИЕ ВЫЛЫН

(ПОМ)

ветскӧй правительство указ серти Краснӧй Армия нэм кежлӧ мездіс Западнӧй Украинаса народӧс польскӧй помещикъяслӧн да капиталистъяслӧн власть улысь.

Собраниеяс, митингъяс вылын народ единодушнӧ выражайтӧ непреклоннӧй воля ӧтувтчыны великӧй Сӧветскӧй Союзса народъяс братскӧй семьяӧ да пырны Украинскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика составӧ. Ӧд сӧмын Сӧветскӧй Союзын, кӧні властьыс рабочӧйяс да крестьяна киын, бырӧдӧма мортӧс мортӧн эксплоатируйтӧм, пӧртӧма олӧмӧ народъяслӧн взаимнӧй отсӧг хозяйственнӧй да общественнӧй олӧм став юкӧнъясын. Ӧд сӧмын Сӧветскӧй Союзын позяна быд народлы национальнӧй культура, збыльысь народнӧй культура тырвыйӧ дзоридзалӧм. Ӧд сӧмын Сӧветскӧй Союзын бырис народъяс костын взаимнӧй недовериелӧн чувство да национальнӧй рознь пыдди, кодӧс культивируйтліс буржуазия, быдмис да ёнмис народъяслӧн дружба.

Сӧветскӧй Союзын дзоридзалӧ Украинскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика. Стрӧитӧма уна сё мільӧн заводъяс да фабрикаяс, кӧні уджалӧ рабочӧй класс, кодi оз тӧд эксплоатация. Быдмис да экономическӧя ёнмис украинскӧй крестьянство, кодi владейтӧ став мунас да обрабатывайтӧ сійӧс медся выль техникаӧн.

Сӧветскӧй власть да Коммунистическӧй партия лӧсьӧдісны став условиеяс збыль народнӧй украинскӧй сӧветскӧй культура дзоридзалӧм вылӧ. Украинскӧй кыв—государственнӧй кыв. Сӧветскӧй странаса народъяслӧн пиян да нывъяс занимайтӧны руководящӧй постъяс политическӧй, хозяйственнӧй, культурнӧй да общественнӧй олӧмлӧн став юкӧнъясын. Сӧветскӧй Украинаса томйӧзлы обеспечитӧма тыр позянлун велӧдчыны, овладевайтны наука высотаяслӧн аслас рӧднӧй кыв вылын.

Западнӧй Украинаса народ тайӧс тӧдӧ.

Украинскӧй Народнӧй Собрание, Западнӧй Украинаса народлысь непреклоннӧй воля да чаяниеяс выражайтысьӧн являйтчӧмӧн, постановляйтӧ:

Корны ССР Союзса Верховнӧй Сӧветлысь примитны Западнӧй Украинаӧс Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союз составӧ, пыртны Западнӧй Украинаӧс Украинскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика составӧ сы могысь, медым ӧтлаавны украинскӧй народӧс единӧй государствоын, пуктыны пом украинскӧй народлӧн нэмчӧжся торъялӧмлы.

Народнӧй Собрание выражайтӧ чорыд уверенность сыын, мый Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзлӧн Верховнӧй Сӧвет могмӧдас Западнӧй Украинаса народлысь тайӧ корӧмсӧ, медым СССР-са народъяслӧн единӧй да дружнӧй семьяын, большевикъяслӧн Коммунистическӧй партия веськӧдлӧм улын сійӧ муніс выль да шуда туй кузя.

Мед олас свободнӧй сӧветскӧй Украина!

Мед олас народъяслӧн братство!

Мед олас Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союз, став мирса уджалысь йӧзлӧн отечество!

ПОМЕЩИЧЬЕЙ МУЯС КОНФИСКУЙТӦМ ЙЫЛЫСЬ

ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАСА НАРОДНӦЙ СОБРАНИЕЛӦН ДЕКЛАРАЦИЯ

ПРИМИТӦМА ӦТСӦГЛАСӦН 1939 ВО ОКТЯБРЬ 28 ЛУНСЯ ЗАСЕДАНИЕ ВЫЛЫН

Западнӧй Украинаса помещикъясысь да капиталистъясысь мездӧмӧн му вылын сылӧн единственнӧй законнӧй хӧзяинӧн являйтчӧ трудовӧй народ: рабочӧйяс, крестьяна да трудовӧй интеллигенция.

Абу сэсся помещикъяс, кодъяс босьтісны асланыс жаднӧй лапаясӧ Западнӧй Украиналысь пӧшти став мусӧ. Ӧнісянь абу принуждениелӧн сійӧ государственнӧй аппаратыс, кодi плетьӧн, пыткаясӧн, лыйлӧмъясӧн да пацификацияясӧн заставляйтліс крестьянинӧс сетны сійӧ сьӧкыд уджлысь став плодъяссӧ паразитлы—помещикъяслы, чиновникъяслы, монастырьлы. Помасис трудовӧй крестьянскӧй массалӧн тшыгъялана олӧм, кодъясӧс грабитісны да нартитісны польскӧй панъяс.

Ӧнісянь му принадлежитӧ народлы.

Украинскӧй Народнӧй Собрание, народлысь воля выражайтӧмӧн, лыддьӧ единственнӧй позянаӧн уджалысь массалӧн благо вылӧ да шуд вылӧ сідз разрешитны му йылысь, кыдзи разрешитісны сійӧс миян вокъяс—Сӧветскӧй Союзса народъяс.

Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революциялӧн победа бӧрын Россиян Сӧветскӧй Правительство йӧзӧдіс му народнӧй достояниеӧн, мырддис сійӧс помещикъяслысь да сетіс уджалысь крестьяналы, налы, кодi сы вылын мырсис нэмъясӧн, кодi нэмъясӧн орошайтіс сійӧс аслас пӧсьӧн да вирӧн. Тадзи большевикъяс пӧртісны олӧмӧ крестьянстволысь помещикъяс иго улысь мездӧм йылысь уна-нэмся мӧвп, му йылысь мӧвп.

Сӧветскӧй рабочӧйяс да крестьяна, кодъясӧн веськӧдлісны большевикъяс, стрӧитісны выль общество, кӧні абуӧсь эксплоататоръяс да эксплоатируемӧйяс, кӧні абуӧсь паразитъяс—помещикъяс, капиталистъяс, банкиръяс. Сӧветскӧй обществоын ачыс народ—ассьыныс шуд дорысь.

Западнӧй Украинаса народ тӧдӧ, мый помещичьей муяс крестьяналы сетӧм являйтчӧ Западнӧй Украинаса уджалысь йӧзлысь олӧм успешнӧя переустроитӧмлӧн важнейшӧй условиеясысь ӧтиӧн выль ног, сідзи, кыдз и олӧны свободнӧй сӧветскӧй народъяс, сідзи, кыдзи велӧдӧ большевикъяслӧн партия.

Западнӧй Украинаса уджалысь йӧзлӧн единодушнӧй волякӧд да стремлениеяскӧд тырвыйӧ соответствиеын, налысь кровнӧй да жизненнӧй интересъяс видзӧмӧн, Сӧветскӧй Союзса народъяслӧн примерлы следуйтӧмӧн, Украинскӧй Народнӧй Собрание провозглашайтӧ Западнӧй Украина территория вылын помещичьей, монастырьскӧй да крупнӧй государственнӧй чиновникъяслысь став налӧн живӧй да мертвӧй инвентарьӧн да усадебнӧй постройкаясӧн муяс конфискуйтӧм.

Народнӧй Собрание утверждайтӧ помещичьей муяс выкуптӧг крестьянскӧй комитетъяс пыр, временнӧй управлениеяс веськӧдлӧм улын босьтӧм да найӧс трудовӧй крестьянлы пользуйтчӧм вылӧ сетӧм. „Осадникъяслӧн“ муяс йылысь вопрос решайтӧны крестьянскӧй комитетъяс.

Ӧнісянь Западнӧй Украиналӧн муяс сылӧн недраясӧн, став вӧръяс да ваяс йӧзӧдсьӧны всенароднӧй достояниеӧн, мӧдногӧн кӧ, государственнӧй собственностьӧн.

Ӧнісянь миян мездӧмӧн му вылын абу и эз ло места паразитъяслы—помещикъяслы да налӧн пособникъяслы.

Украинскӧй Народнӧй Собрание призывайтӧ мувывса став труженикъясӧс крестьянскӧй комитетъясӧс кӧрт революционнӧй дисциплинаӧ, вӧвлӧм помещичьей имениеяс, постройкаяс да инвентарьяс, кодъяс ӧнісянь являйтчӧны народлӧн священнӧй достояниеӧн, гусявлӧмысь видзӧмӧ.

Сӧмын крестьянскӧй комитетъяс правоыӧсь юкны помещичьей муяс. Сӧмын крестьянскӧй комитетъяс правоыӧсь распоряжайтчыны помещикъяслы принадлежитлӧм имуществоясӧн.

Мед олас Западнӧй Украиналӧн мездӧмӧн му вылын крестьянинлӧн раскрепощеннӧй труд!

Мед олас рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн союз!

Мед олас большевикъяслӧн ставсоюзса коммунистическӧй партия, угнетательяслы — помещикъяслы да капиталистъяслы паныд уджалысь йӧз тышлӧн вождь да организатор!

ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАСА БАНКЪЯС ДА КРУПНӦЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ НАЦИОНАЛИЗИРУЙТӦМ ЙЫЛЫСЬ

ЗАПАДНӦЙ УКРАИНАСА НАРОДНӦЙ СОБРАНИЕЛӦН ДЕКЛАРАЦИЯ

ПРИМИТӦМА ӦТСӦГЛАСӦН 1939 ВО ОКТЯБРЬ 28 ЛУНСЯ ЗАСЕДАНИЕ ВЫЛЫН

Польскӧй панъяс, помещикъяс да капиталистъяс рабочӧйясӧс да крестьянаӧс нартитӧм да эксплоатируйтӧм цельясын босьтісны ас кианыс банкъяс да крупнӧй промышленность.

Западнӧй Украинаса мездмӧм народ, мортӧс мортӧн эксплоатируйтӧм век кежлӧ бырӧдны кӧсйӧмӧн, висьталіс ассьыс кывсӧ банкъяс да крупнӧй промышленность йылысь. Митингъяс да собраниеяс вылын Западнӧй Украинаса уджалысь йӧз единодушнӧя заявитісны банкъяс да крупнӧй промышленность национализируйтӧм коланлун йылысь.

Эксплоататоръясӧс пощадатӧг пӧдтӧм да мортӧс мортӧн быдсяма эксплоатация бырӧдӧм могысь, Западнӧй Украинаса став народлысь единодушнӧй воля выражайтӧмӧн Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союз примерлы следуйтӧмӧн, Украинскӧй Народнӧй Собрание провозглашайтӧ Западнӧй Украиналысь банкъяс да крупнӧй промышленность национализируйтӧм.

Ӧнісянь банкъяслӧн став ценностьясыс, став гырысь фабрикаяс, заводъяс, став рудникъяс да кӧрттуйяс йӧзӧдсьӧны всенароднӧй достояниеӧн, мӧдногӧн кӧ, государственнӧй собственностьӧн.

Ӧнісянь миян мездмӧм му вылын абу и оз ло места паразитъяслы—фабрикантъяслы, заводчикъяслы да банкиръяслы.

Украинскӧй Народнӧй Собрание, Западнӧй Украинаса банкъяс да крупнӧй промышленность национализируйтӧм йӧзӧдӧмӧн, призывайтӧ став уджалысь йӧзӧс кӧрт революционнӧй дисциплинаӧ, сюся видзны всенароднӧй достояние—государственнӧй собственность, ёнмӧдны миянлысь победа, дорны миянлысь шуд.

ЛИТВАСА МИНИСТРЪЯСЛӦН СӦВЕТСА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ г. ЦЕРНИУСЛӦН СССР СНК-са ПРЕДСЕДАТЕЛЬ В. М. МОЛОТОВ ЁРТЛЫ ТЕЛЕГРАММА

КАУНАСЫСЬ

1939 во октябрь 28 лун

Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председатель, ГОСПОДИН МОЛОТОВЛЫ

МОСКВА

Литовскӧй государствоса войскалӧн аслас древней столица Вильниусӧ пыран моментӧ литовскӧй народ да сылӧн правительство тырӧмаӧсь искренней признательность чувствоӧн Сӧветскӧй Союзса народъяслы да сылӧн Правительстволы отношениеын деятельнӧй отсӧгысь, кодӧс найӧ дугдывтӧг сетӧны литовскӧй народлы международнӧй отношениеысь свободнӧй, независимӧй существование вӧсна сылӧн тышын да сылӧн древней столица—сылӧн прошлӧй гордӧй существованиелӧн колыбель да свидетельница бӧр сетӧм вӧсна. Тайӧ отсӧгсӧ кӧсйӧма тайӧ тӧлысь 10 лунся договорӧн, кодi бӧр сетіс Вильниус сылӧн народ лоноӧ, мыйын яръюгыд свидетельствоӧн являйтсьӧ тайӧ карас литовскӧй войскалӧн талунъя пырӧм.

Кора примитны литовскӧй народлысь да сылӧн правительствосянь джуджыд благодарностьлысь выражение да передайтны сійӧс Сӧветскӧй Союзса народъяслы налӧн вождь Сталинӧн да став Сӧветскӧй Правительстволы.

ЦЕРНИУС—

Литваса Министръяс Сӧветса Председатель.

ВОССИС ЗАПАДНӦЙ БЕЛОРУССИЯСА НАРОДНӦЙ СОБРАНИЕ

БЕЛОСТОК, 28. (ТАСС-лӧн спец. корр.). Водз садьмис праздничнӧя мичмӧдӧм Белосток. Уличъяс асывсянь тырӧмаӧсь уджалысь йӧзӧн.

1939 вося октябрь 28 лун пырас Западнӧй Белоруссияса мездмӧм народлӧн историяӧ кыдзи великӧй праздник.

Талун воссис Западнӧй Белоруссиялӧн Народнӧй Собрание.

Асъя 11 час кежлӧ депутатъяс тыртісны карса театрлысь зал. Гӧстьяс пӧвсын—КП(б) Белоруссияса ЦК-са секретарьяс Пономаренко, Малян ёртъяс, БССР Верховнӧй Сӧветса Председатель Греков ёрт, БССР Совнаркомса Председатель Киселев ёрт, БССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель Наталевич ёрт, писательяс Янка Купала, Якуб Колас да мукӧд.

12 час асылын Президиум пызан сайын мытчысьӧ Западнӧй Белоруссияса Народнӧй Собраниелӧн старейшӧй депутат Волковыскӧй уезд, Мосевичи сиктса 68 арӧса крестьянин—бедняк Степан Францевич Струх.

НИАШОРСА ДЕТДОМЫН

Ниашор детдомса воспитанникъяс да воспитательяс ыджыд кыпыдлунӧн лӧсьӧдчӧны Октябрьскӧй праздникъяс кежлӧ. Найӧ ас водзаныс сувтӧдісны могӧн: Великӧй Октябрьскӧй революциялысь XXII-ӧд во встретитны отличнӧй да бур отметкаясӧн, Поёлса детдомкӧд ордйысьӧмын петны медводдза местаӧ.

Октябрьскӧй торжествоясӧ дырся вечер кежлӧ лӧсьӧдӧны художественнӧй вечер: национальнӧй танецъяс, танец „Костёр", физвыступлениеяс. Важсянь нин дасьтӧны костюмъяс, гижавсьӧны лозунгъяс, плакатъяс.

Кушманов.

Чукӧстісны ордйысьны Семенчинса школаӧс

Октябрь 17 лунӧ Визинса централънӧй начальнӧй школалын 4 „б" класса велӧдчысьяслӧн вӧлі собрание, кӧні найӧ сёрнитісны социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчӧм йылысь. Собрание вылын обсудитісны социалистическӧй договор йылысь, кодӧн найӧ чукӧстісны ордйысьны Семенчинса начальнӧй школаӧс. Найӧ корисны ордйысьны 100 прӧчента успеваемость да отличнӧя да бура велӧдчӧм шедӧдӧм вӧсна, отличнӧй дисциплина сувтӧдӧм вӧсна. Корисны тшӧтш ордйысьны, кодъяслӧн медся сӧстӧмӧн лоасны классъяс, тетрадьяс, книгаяс, кодлӧн медся уна велӧдчысьяс сдайтас нормаяс оборонӧй значокъяс вылӧ.

Социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчӧмӧн найӧ мӧдісны тышкасьны договорсӧ олӧмӧ пӧртӧм вӧсна. Велӧдчысьяс ордйысьӧны и ӧта-мӧд костын.

Тайӧ 4 „б" классын бура уджалӧ и пионерскӧй отряд. Пионерскӧй занятиеяс мунӧны регулярнӧя. Таво пионеръяс велӧдісны уна выль игра, выль сьыланкыв. Тані 24 велӧдчысь пиысь 22 пионер. Вожатӧйыс—А. Е. Турубанова ёрт.

Т. Коткова.

Бӧрйысьӧмъяс встретитам тыр дасьлунӧн

Ыджыд кыпыдлунӧн встретитісны Межадор НСШ-са велӧдчысьяс да учительяс бӧрйысьӧмъяслысь лун йылысь да бӧрйысян кампание заводитчӧм йылысь Указ.

Октябрь 24 лунся митинг вылын учкомса председатель Куликов Петр висьталіс, мый на водзын сулалӧ мог, бура отсавны бӧрйысьӧмъяс кежлӧ лӧсьӧдчӧмын, тӧдмӧдны бӧрйысьӧмъяс йылысь Положениеӧн ассьыныс мам-батьӧс, медым найӧ ставӧн декабрь 24 лунӧ мунісны бӧрйыны местнӧй Сӧветъясӧ депутатъясӧс. Сійӧ сувтӧдіс став велӧдчысьяс водзын мог: бӧрйысьӧмъяс кежлӧ воӧдчыны сӧмын отличнӧй да бур отметкаясӧн.

Н. Турубанов.

КУТЧЫСИСНЫ УДЖӦ

ВКП(б) XVIII съезд материалъясӧн тӧдмасьӧм бӧрын „Буденовец" (Мылдін район) колхозса комсомольскӧй организация збыль вылӧ босьтчис уджӧ.

Комсомольскӧй организациын 7 комсомолец. Первой шагӧн комсомольскӧй организация уджын вӧлі гӧра-кӧдза кампание бура нуӧдӧм.

Комсомолецъяс гӧра-кӧдза кампание кежлӧ бура лӧсьӧдчӧм могысь обсудитісны асланыс ӧтувъя собрание вылын тайӧ вопросӧ.

Комсомолецъяс юрнуӧдӧм улын гӧра-кӧдза план лои тыртӧма 100 саяс прӧчент вылӧ, срокысь водзджык.

Ӧні комсомольскӧй организация аслас собрание вылын обсудитіс Октябрьскӧй революциялы XXII во тыран лун да местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кежлӧ гӧтӧвитчӧм йылысь вопросъяс.

Тайӧ собрание вылын жӧ найӧ выделитісны кык агитаторӧс—Бажукова (первичнӧй комсомольскӧй организацияса секретарь), Пыстин ёртъясӧс.

Комсомолецъяс ассьыныс кӧсйысьӧмъяснысӧ честьӧн пӧртӧны олӧмӧ—вӧрӧ вылын, делитӧм йӧз сентябрь 20 лунӧ кайисны асланыс участокъясӧ. Кутчысисны асланыс уджӧ и агитаторъяс.

Нехорошев.

Западнӧй Украинаса каръясті да сиктъясті. СНИМОК ВЫЛЫН: Ровно карса олысьяс лыддьӧны афиша первой сӧветскӧй кино-фильм „Выборгская сторона" петкӧдлӧм йылысь.

(ТАСС-лӧн фото-клише).

◆ ◆ ◆

АГИТАТОРЪЯСЛӦН СОБРАНИЕ

Пединститут зал тыри йӧзӧн: локтісны агитаторъяс, беседчикъяс. Собрание заводитчис живӧя, интереснӧя. Уна агитаторъяс вежласисны асланыс удж опытӧн.

— Агитационнӧй уджӧ ме кутчыси сентябрь 20 лунсянь,—висьталіс Пединститутса агитколлективӧн веськӧдлысь Выборов ёрт.—Менам агитколлективын 70 агитатор, беседчик, кодъяс обслуживайтӧны Кӧтшповса участок да промсоюзлысь предприятиеяс. Агитаторъяслы отсӧг сетӧм могысь котыртӧма консультация, мунӧ систематическӧй удж агитаторъяскӧд. Бура уджалӧны агитаторъяс—Канев, Кочев да Мартынов ёртъяс. Найӧ бӧрйысысьяскӧд нуӧдӧны систематическӧй занятиеяс.

— Бӧрйысысьяс ёна интересуйтчӧны международнӧй да внутреннӧй положение кузя вопросъясӧн,—пасйис аслас выступлениеын вӧрзаводса агитколлективӧн веськӧдлысь Коданев ёрт.

Собрание вылын сёрнитісны и уна агитаторъяс.

— Ме обслуживайта агитациянӧн 12 овмӧс,—висьталіс агитатор Мартынов ёрт.—Бӧрйысысьясӧс ме тӧдмӧді сентябрь 17 лунся Молотов ёрт речӧн, международнӧй положение вопросъясӧн да бӧрйысьӧмъяс йылысь Положениеӧн.

Собрание ӧтсӧгласӧн примитіс сӧветскӧй народлӧн вождь да учитель Сталин ёртлы чолӧмалана телеграмма.

Обсуждайтісны ВЛКСМ ЦК IX пленумлысь шуӧмъяс

Октябрь 15 лунӧ Печораса затонын муніс ӧтувъя комсомольскӧй собрание, кӧні участвуйтісны 24 комсомолец.

Собрание обсуждайтіс ВЛКСМ ЦК IX пленумлысь шуӧмъяссӧ да включитчис Коймӧд Сталинскӧй Пятилетка нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ.

Судноояс ремонтируйтӧм шуисны помавны 1940 вося апрель 15 лун кежлӧ, лунся нормаяс тыртны 150—250 прӧчент вылӧ, активнӧя кутчысьны местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кежлӧ лӧсьӧдчӧмӧ.

Нехорошев.

ШКОЛЬНӦЙ КОМСОМОЛЬСКӦЙ ОРГАНИЗАЦИЯ УДЖАЛӦ ОМӦЛЯ

Гырысь могъяс сулалӧны ӧні школьнӧй комсомольскӧй организацияяс водзын. Найӧ долженӧсь нуны тыш вылын качествоа велӧдчӧм вӧсна, школаын бур воспитательнӧй удж сувтӧдӧм вӧсна.

Сыктыв районса уна школьнӧй комсомольскӧй организацияяс ВКП(б) XVIII съездлӧн да ВЛКСМ ЦК VIII да IX пленумъяслӧн решениеясӧн вооружитчӧмӧн перестраивайтӧны ассьыныс уджсӧ. Ниашор НСШ-са комсомольскӧй организация, кӧні секретарьнас Кушманов ёрт, бӧрья кадӧ тӧдчымӧн бурмӧдіс ассьыс уджсӧ. Сійӧ мӧдіс овны школа олӧмӧн, котыртӧ учительяслысь да велӧдчысьяслысь социалистическӧй ордйысьӧм, нуӧ тыш отличнӧя велӧдчӧм вӧсна, второгодничествокӧд тыш. И тайӧ школаын успеваемость мукӧд школаяс серти лои вылынджык.

Но районын уна школьнӧй комсомольскӧй организация эз на босьтчывны ВЛКСМ ЦК IX пленумлысь решениеяс олӧмӧ пӧртӧмӧ. Торъя комсомольскӧй организацияяс омӧля занимайтчӧны успеваемость кыпӧдӧм кузя да сознательнӧй дисциплина сувтӧдӧм кузя вопросъясӧн. Омӧля уджалӧ Визин средней школаса комсомольскӧй организация. Сэні школа пасьта успеваемость сӧмын 44 прӧчент, а 7 „с" классын весиг 11 прӧчент. Комсомольскӧй организация эз мобилизуйт комсомолецъяслысь вниманиесӧ велӧдчӧмын качество кыпӧдӧм вылӧ. Школаын социалистическӧй ордйысьӧм мунӧ омӧля, абу став велӧдчысьӧс шымыртӧма ордйысьӧмӧ.

А эмӧсь фактъяс, кодъяс подтверждайтӧны, мый неуспеваемостьсӧ чужтысьяснас тшӧкыда овлӧны асьныс комсомолецъяс. Учитель-комсомолец Вахнин ёрт урок вылӧ волывлӧ гӧтӧвитчытӧг. Эмӧсь и урокъяс пропускайтӧмлӧн случайяс, но комсомольскӧй организация видзӧдӧ равнодушнӧя дирекция бездействие вылӧ.

Комсомольскӧй организация оз сет некутшӧм отсӧг и том учительяслы, кӧть эськӧ тайын найӧ ёна нуждайтчӧны.

Тайӧ ставыс висьталӧ сы йылысь, мый торъя школьнӧй комсомольскӧй организацияяс ӧнӧдз эз перестроитны ассьыныс удж.

Омӧля веськӧдлӧ школьнӧй комсомольскӧй организацияясӧн и райкомол. Райкомолса работникъяс пӧвсысь сӧмын ӧти Сенькина ёрт ӧтчыд воліс Визинса средней школаӧ.

Т. Коткова,

Обкомолса пионеротделын юралысь.

Агитпунктын

Ниашорса агитпунктӧ быд рыт волывлӧны бӧрйысьысьяс. Октябрь 7 лунсянь октябрь 19 лунӧдз воліс 397 морт. Найӧ волӧны татчӧ тӧдмасьны Западнӧй Белоруссия йылысь, уджалысь йӧз депутатъяслӧн местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс йылысь да с. в. Агитпунктын жӧ агитаторъяс нуӧдӧны бӧрйысьысьяскӧд беседаяс.

Кушманов.

Сыктыв район.

Ёнмӧ оборонӧй удж

ВЛКСМ ЦК-лӧн VIII пленум сувтӧдіс комсомольскӧй организацияяс водзӧ вывті ыджыд мог—отсавны быд комсомолецлы овладейтны военнӧй специальностьӧн.

Та могысь, медым быд комсомолец овладейтіс кутшӧмкӧ военнӧй специальностьӧн, колӧ решительнӧя бурмӧдны осоавиахимовскӧй организацияяслысь уджсӧ, колӧ дзоньнас бурмӧдны масса пӧвсын оборонно-физкультурнӧй удж, да торйӧн томйӧз пӧвсын.

ВЛКСМ ЦК VIII пленумлысь решениеяс обсудитӧм бӧрын Удора районувса комсомольскӧй организацияяс збыль вылӧ босьтчисны оборонно-физкультурнӧй уджӧ.

Почта бердса комсомольскӧй организация (Кослан) котыртіс ПВХО, стрелковӧй да ГСО кружокъяс, кӧні велӧдчӧны став комсомолецъяс да почта вывса мукӧд уджалысьяс. Тані лои гӧтӧвитӧма нин 13 ПВХО да ВС значкистӧс.

Глотовоса первичнӧй комсомольскӧй организация котыртіс уна оборонӧй кружокъяс, кӧні лои гӧтӧвитӧма 20 саяс значкистӧс.

Район пасьта гӧтӧвитӧма 435 I ступеня да II ступеня 12 значкистӧс.

Содӧ и Ворошиловский стрелокъяслӧн лыд. Районын гӧтӧвитӧма первой ступеня 287 да мӧд ступеня 45 значкистӧс.

Но колӧ шуны, мый Осоавиахимлӧн райсовет пыр на омӧля отсалӧ первичнӧй осоавиахимовскӧй организацияяслы оборонӧй удж котыртӧмын. Райсоветса работникъяс гежӧда волывлӧны местаяс вылӧ.

Евсеев.

Котыртӧма ПВХО кружок

Миян школаын котыртсисны уна кружокъяс. Велӧдчысьяс торйӧн ёна интересуйтчӧны оборонӧй кружокъясӧн. Миян классын котыртӧма ПВХО кружок, кӧні занимайтчӧны 25 велӧдчысь. Кружокӧн веськӧдлӧ класснӧй руководитель.

В. Беляев.

Визинса средней школа.

„Сити оф Флинт" пароход эновтіс Мурманск

МУРМАНСК, 28. (ТАСС). Октябрь 28 лунӧ рытнас „Сити оф Флинт" пароход машинаяслы ремонт нуӧдӧм бӧрын эновтіс Мурманскӧй порт.

Сӧветскӧй Союз да Литва костын государственнӧй граница уточнитӧм йылысь Содтӧд Протокол кырымалӧм

Тавося октябрь 27 лунӧ Москваын вӧлі СССР да Литва костын Содтӧд протокол кырымалӧм. Протоколын, Литовскӧй республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь 1939 вося октябрь 10 лунӧ Москваын заключитӧм Договорлӧн первой статья серти, подробнӧя опишитӧма ССР Союз да Литовскӧй республика костын государственнӧй границалысь линия.

Протокол кырымалісны: СССР-сянь—СССР СНК-са Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар В. М. Молотов ёрт да Литвасянь—Литовскӧй республикаса Чрезвычайнӧй Посланник да Полномочнӧй Министр г-н Л. Наткевичус.

Советско-латвийскӧй смешаннӧй комиссия помаліс уджсӧ

РИГА, 25. (ТАСС). Октябрь 23 лунӧ рытнас советско-латвийскӧй смешаннӧй комиссия завершитіс сёрнитчӧмъяс СССР да Латвия костын взаимопомощь йылысь пакт реализуйтӧм кузя. Соглашение кырымалӧма кыкнан сторонанас.

Октябрь 24 лунӧ Ригаысь Москваӧ петіс СССР-са Военно-Морскӧй Флот кузя Наркомӧс вежысь флотса мӧдӧд ранга флагман Исаков ёрт.

Октябрь 25 лунӧ Москваӧ петіс СССР-са военнӧй делегация комкор Болдин ёрт юрнуӧдӧмӧн.

Осоавиахимлӧн Ставсоюзса лотереялӧн 13-ӧд тираж

ХАРЬКОВ, 28. (ТАСС). Талун тані заводитчис Осоавиахимлӧн Ставсоюзса лотереялӧн 13-ӧд тираж.

Тиражын лоӧ разыгрaйтӧма 525 сюрс выигрыш 13.500 сюрс шайт сумма дон. Выигрышъяс лыдын—автомобильяс, мотоциклъяс, СССР кузя путешествиеяс вылӧ путевкаяс, пианинояс, веломашинаяс да мукӧдъяс.

Тираж нюжалас куим лун чӧж.

Вильноӧ литовскӧй войскалӧн пырӧм

ВИЛЬНО, 28. (ТАСС). Талун тавося октябрь 10 лунся Вильно кар да Виленскӧй область Литовскӧй республикалы передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь советско-литовскӧй договор олӧмӧ пӧртӧм порядокын литовскӧй армиялӧн частьяс пырисны Вильноӧ.

Краснӧй Армиялӧн командование 16 часын заводитіс передайтны советскӧй войскаӧн охраняйтӧм государственнӧй тӧдчанлуна объектъяс—телеграф, телефон, посъяс да с. в. Передача мунӧ нормальнӧя.

Германскӧй информационнӧй бюролӧн опровержение

БЕРЛИН, 26. (ТАСС). Германскӧй информационнӧй бюро опровергайтӧ Рейтерлысь октябрь 25 лунся юӧртӧм, коді утверждайтӧ, мый Вильгельмсгафен вылӧ английскӧй самолётъяслӧн уськӧдчылӧм дырйи быттӧ бы вӧлі ёна жугӧдӧма германскӧй линкор „Гнейзнау". Авторитетнӧй германскӧй кругъясын заявляйтӧны, мый Вильгельмсгафен вылӧ эз вӧв вӧчӧма некутшӧм воздушнӧй уськӧдчылӧм да мый сы вӧсна „Гнейзнаулы" эз вермы лоны сетӧма некутшӧм повреждение.

Англияын ӧтувъя национальнӧй консультативнӧй сӧвет котыртӧм

ЛОНДОН, 26. (ТАСС). Кыдзи юӧртӧ "Дейли Геральд" газет, тӧрыт тредьюнионъяслӧн генеральнӧй сӧвет ошкис ӧтувъя национальнӧй консультативнӧй сӧвет котыртӧм, кодлӧн главнӧй могӧн лоӧ военнӧй кадын правительстволы отсӧг сетӧм. Сӧвет пондас состоитны тредьюнионъяслӧн 15 представительысь да английскӧй предпринимательяссянь 15 представительысь. Сӧветса председательӧн лоӧ труд кузя да национальнӧй повинность кузя министр Броун. Сӧветлысь первой заседание назначитӧма ноябрь 1 лун вылӧ.

Водзӧ „Дейли Геральд" юӧртӧ, мый Чемберленлӧн тредьюнионъясса генеральнӧй сӧветкӧд неважӧн совещание бӧрын Чемберлен йӧзӧдіс став правительственнӧй департаментъяслы инструкция, кодын чуксалӧ профсоюзнӧй деятельяскӧд топыд сотрудничество установитӧмӧ.

Тисоӧс бӧрйӧма Словакияса президентӧн

ПРАГА, 26. (ТАСС). Словацкӧй радио юӧртӧ, мый Иосиф Тисоӧс бӧрйӧма Словакияса президентӧн.

„Малыгин" помаліс ыджыд арктическӧй плавание

ВЛАДИВОСТОК, 26. (ТАСС). Талун ледокольнӧй пароход воис Владивостокӧ. Помалӧма ыджыд арктическӧй плавание, коді кыссис 3 тӧлысь саяс. Июль 24 лунӧ Архангельскӧй порт эновтӧмӧн, „Малыгин" веськӧдчис асыввылӧ Севернӧй морскӧй туй кузя. Сылы ковмис вуджны 9 море. Корабль вылын вӧлі гидрографическӧй экспедиция, коді вӧчис ыджыд удж.

„ЛУСАБАЦИН" ОПЕРАЛӦН МӦД СПЕКТАКЛЬ

Ыджыд успехӧн Москваын мунӧ армянскӧй искусстволӧн декада. Театр быдлун овлӧ тырӧма. Москвичьяс живӧй интересӧн встречайтӧны А. А. Спендиаров нима опера да балет кузя Армянскӧй Государственнӧй театрлысь быд спектакль.

Октябрь 26 лунӧ прекраснӧй творческӧй коллектив мӧд пӧв петкӧдліс искусствоса заслуженнӧй деятель А. П. Степанянлысь „Лусабацин" („Югдігӧн") опера, премьераыс кодлӧн муніс ыджыд успехӧн тавводзын.

Зрительяс, кодъяс пӧвсын вӧлiны столицаса уна общественнӧй деятельяс да искусствоса мастеръяс, пӧся чолӧмалісны постановкаса авторъясӧс да участникъясӧс.

(ТАСС).

ТУВИНСКӦЙ НАРОДНӦЙ РЕСПУБЛИКА

А. Сажин ёрт (Чухлӧм сикт, Сыктыв район) юалӧ: мый сэтшӧмыс Тувинскӧй Народнӧй Республика?

Тувинскӧй Народнӧй Республика расположитчӧма СССР да Монгольскӧй Народнӧй Республика костын граница вылын. Сылӧн площадьыс 165 сюрс кв. километр, населениеыс сӧтч 86 сюрс морт. Страналӧн климат—резко континентальнӧй, неыджыд лыда осадокъясӧн. Тувинскӧй населениелӧн основнӧй занятиеӧн ӧнӧдз на являйтчӧ скотоводство, бӧрас полеводство да охота.

1911 воӧдз Тува вӧлі манчжурскӧй ханъяслӧн да монгольскӧй феодалъяслӧн колонияӧн, сёрӧнджык—царскӧй Россиялӧн колонияӧн. Сылӧн прошлӧйыс представляйтіс сплошнӧй страдание, кодӧс вӧлі кыпӧдӧма пытшкӧсса да ортсыса эксплоататоръяс произволӧн. Странаса население вымирайтіс. Кокачлӧн да тифлӧн страшнӧй эпидемияяс свирепствуйтісны странаас. Сідз, 1913 воын кокачысь дзикӧдз кулісны Тоджинскӧй районса, Тожумса олысьяс.

Туваын 1930 воӧдз эз вӧвлы асланыс письменность. Неграмотнӧйяс составляйтісны населениеысь 98,5 прӧчент. Сӧмын феодалъяс да ламаяс омӧлика тӧдісны монгольскӧй да буддийско-ламскӧй грамота.

Революцияӧдз Тува эз имейт ни ӧти школа, ни ӧти больнича, ни ӧти врачӧс да учительӧс. Сӧмын 1921 воын, Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революция бӧрын Тува, кыдзи и Россия, шыбытіс колонизаторъясӧс, свергнитіс варварскӧй феодальнӧй строй да превозгласитіс народно-революционнӧй республика.

СССР-са уджалысь йӧз великӧй примерӧн руководствуйтчӧмӧн, кодъяс успешнӧя стрӧитӧны коммунизмлысь грандиознӧй здание, Тува мунӧ увереннӧй выль революционнӧй туй кузя. СССР лӧн бескорыстнӧй,искреннӧй братскӧй отсӧг, революционнӧй партиялӧн да правительстволӧн правильнӧй руководство улын, асланыс уджалысь йӧз дружнӧй усилиеясӧн обеспечитӧма выль Туваӧн вӧвлытӧм народно-хозяйственнӧй да культурно-политическӧй строительствоын кыптӧм.

Народнӧй революционнӧй правительство 1931 воын конфискуйтіс феодалъяслысь, ламаяслысь, да спекулянтъяслысь странаса народнӧй овмӧслысь основнӧй ценность—скӧт—да передайтіс сійӧс странаса маломощнӧй скотоводъяслы.

Товарооборот революция воясӧ содіс 350 прӧчент дорысь унджык, а тӧваръяс вылӧ донъяс лоины шӧркодя революцияса водзвылысь 300—400 прӧчент вылӧ улынджык. Странаын заводитчӧ развивайтчыны промышленность: зӧлӧтӧй приискъяс, швейношубнӧй фабрикаяс, кожевеннӧй фабрикаяс, угольнӧй рудникъяс.

1930 воын новотюркскӧй латинизированнӧй алфавит подулын вӧлі создайтӧма тувинскӧй письменность. Ӧні странаын неграмотность бырӧдӧма нин 95 прӧчент вылӧ. Тувинскӧй кыв вылын лэдзӧма 180 брошюра, книга, учебник, петӧны куим газет да 2 журнал 26 сюрс экземпляр тиражӧн.

Тайӧ странасӧ ыджыд преобразованиеяс веськӧдлӧ тувинскӧй народно-революционнӧй партия, кодӧс создайтӧма 1921 воын. Партиялӧн основнӧй решениеясын да сылӧн уставлӧн программнӧй юкӧнын висьталӧма, мый Тува революциялӧн тайӧ этап вылын аслас социально-экономическӧй, национально-бытовӧй да культурнӧй особенностьясӧн являйтсьӧ выль типа народно-революционнӧй, противоимпериалистическӧй, антифеодальнӧй, буржуазно - демократическӧй республикаӧн, коді постепеннӧя нуӧдӧ странасӧ некапиталистическӧй развитие туй кузя.

Тувинскӧй народно-революционнӧй партия пользуйтчӧ народсянь радейтӧмӧн да довериеӧн. Туваын эм и ревсомол (революционнӧй союз молодежи), кодӧс котыртӧма 1925 воын да имеитӧ аслас радъясас 5.669 шленӧс. Туваса ревсомол веськӧдлӧ пионерскӧй организацияӧн, коді артассьӧ 117 отрядысь, да ӧтувтӧ 2.760 челядьӧс.

Тувинскӧй ревсомол нуӧдӧ ыджыд удж уджалысь томйӧзӧс Ленин-Сталин учение духын воспитайтӧм кузя. Сійӧ котыртӧ уна сикас кружокъяс томйӧзлысь техническӧй да политическӧй грамотность кыпӧдӧм кузя. Ставсӧ ревсомолӧн котыртӧма 413 кружок да школа, кӧні велӧдчӧны 4.656 ревсомолса шлен да 1.690 пионерскӧй возраста челядь. Ревсомол визь кузя котыртӧма 139 военнӧй кружок.

Верховнӧй властьӧн являйтчӧ Великӧй Хурал—представительяслӧн сӧвет, кодъясӧс бӧрйӧма населениеӧн. Великӧй Хурал сессияяс костын действуйтӧ сыӧн бӧрйӧм Малый Хурал. Правительство бӧрйысьӧ Малый Хуралӧн. Республикалӧн политическӧй олӧмӧн веськӧдлӧ Народно-революционнӧй партия.

Отв. ред. вежысь С. А. ПОПОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец". Телефон: 5—01.
Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на один мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 3179. ТипографияНаркомместпрома Коми АССР.